

Tárgy: Tájékoztató a Békés Városi Jantyk
Mátyás Múzeum 2017. évi terveiről

Sorszám: 0-3

Előkészítette: Sápiné Turcsányi Ildikó igazgató
Békés Városi Jantyk Mátyás Múzeum

Döntéshozatal módja:
Egyszerű szótöbbség

Tárgyalás módja:
Nyilvános ülés

Előterjesztés

Békés Város Képviselő-testületének Oktatási, Kulturális és Sport Bizottsága 2016. december 7-i ülésére

Tisztelt Bizottság!

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 236/2016. (VI. 30.) határozatával jóváhagyta a 2016. II. félévére vonatkozó munkatervét, mely szerint az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság a 2016. decemberi ülésén tárgyalja a Békés Városi Jantyk Mátyás Múzeum 2017. évi terveiről szóló tájékoztatót.

Sápiné Turcsányi Ildikó, az intézmény igazgatója, eleget téve a felkérésnek, megküldte az általa készített tájékoztatót, melyet jelen előterjesztéshez mellékelünk.

Kérem a T. Bizottságot, hogy a tájékoztatót szíveskedjen megvitatni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének Oktatási, Kulturális és Sport Bizottsága a Békés Városi Jantyk Mátyás Múzeum 2017. évi terveiről szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

Határidő: intézkedésre azonnal

Felelős: Deákné Domonkos Julianna bizottsági elnök

Békés, 2016. november 30.

**Deákné Domonkos Julianna
bizottsági elnök**

A Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum

2017. évi munkaterve

I. Bevezetés

2017-ben is igyekszünk Békés kulturális életét változatos, igényes kiállításokkal és egyéb közművelődési rendezvényekkel (pl.: kézműves foglalkozások, múzeumi órák, nyári tábor, stb.) színesíteni. Ez évben 6 időszakos és 3 kihelyezett kiállítást terveztünk be. A Békés-Tarhosi Zenei Napokhoz terveink szerint az idén is kiállítással csatlakozunk, a Madzagfalvi Napok programjában is kihelyezett kiállítással veszünk részt.

Bízunk benne, hogy kiállítóhelyeinket minél többen felkeresik, amihez minden bizonnyal a helyi civil szervezetek kulturális programjai - melyeknek helyt adunk - is hozzájárulnak majd. Az immár hagyománnyá váló Nefelejcs Vigalomra és Tökmulatságra gondolhatunk itt elsősorban, de hagyománnyá vált a KÉSZ és a Nefelejcs Egyesület nevével fémjelzett díjátadók és a Református Bál Galériában való megrendezése is.

Fontosnak tartjuk, hogy a szakemberek kutatási eredményei, a tudományos feldolgozó munka során született dolgozatok publikálásra kerüljenek részben szakfolyóiratokban, tanulmánykötetekben, részben saját kiadványainkban. A Békési Tékának – megfelelő anyagi források esetén, melyhez minél több pályázati lehetőséget igyekszünk elérni – újabb számait szeretnénk megjelentetni, esetleg külső szerzők bevonásával.

Gyűjteménygyarapítás területén törekszünk az ajándékként megszerezhető hagyatékok és egyéb, muzeológiai értékkel bíró tárgyak figyelemmel kísérésére, begyűjtésére, illetve archív fotóink gyarapítására, melyek mind néprajzi, mind helytörténeti szempontból igen értékesek.

II. Személyi, szervezeti helyzet

2017-ben a részünkre biztosított 6 munkavállalói teljes státusz kihasználásával továbbra is 4 fő teljes munkaidős és 4 fő részmunkaidős (4 fő szakalkalmazott és 4 fő üzemviteli alkalmazott) dolgozó látja el a feladatokat. Szakmai feladatainkat a lehető legjobban igyekszünk teljesíteni, bár csak a törvényi előírás szerinti minimálisan kötelező létszámmal rendelkezünk.

Régész-történész főmuzeológusunk munkakörének megfelelően felügyeli és gondozza a vezetése alatt álló régészeti és történeti gyűjteményeket, gyűjtő-, nyilvántartó és tudományos kutatómunkát végez, kiállításokat rendez, múzeumpedagógiai foglalkozásokat és múzeumi

órákat vezet, előadásokat tart, publikál. Beosztása szerint igazgatóként szervezi a múzeum kiállítási tevékenységét, irányítja és ellenőrzi a költségvetési munkát, koordinálja a múzeum közművelődési programjait.

Néprajzos muzeológusunk felügyeli és gondozza a vezetése alatt álló néprajzi gyűjteményt, gyűjtő-, nyilvántartó és tudományos kutatómunkát végez, kiállításokat rendez, múzeumpedagógiai foglalkozásokat vezet, publikál.

Részmunkaidős restaurátorunk ellenőrzi és biztosítja a gyűjteményi anyag megfelelő állapotát, kiállításokra előkészíti, ha kell, rendbe teszi és restaurálja a tárgyakat.

Közönségkapcsolati munkatársunk az igazgatóval együtt szervezi a múzeum közművelődési, múzeumpedagógiai munkáját, irányítja a kiállítások létrehozását, ellátja a költségvetési munka körüli nyilvántartási teendőket.

Három, működési engedéllyel rendelkező kiállítóhelyünk üzemviteli munkáit 2 részmunkaidős takarítónő és 2 részmunkaidős teremőr (továbbá restaurátorunk fele munkaidejében) látja el, ezzel csupán a törvény által előírt minimális nyitva tartást tudjuk biztosítani.

Szakmai munkánk minőségének biztosításához továbbra is szükségünk lenne még egy részmunkaidős gyűjteménykezelői státuszra, aki a szakmuzeológusok munkáját könnyítené meg, ezen kívül a betegségek és szabadságolások esetén is meg tudnánk oldani a nyitva tartást, az időleges bezárások helyett.

Bízunk benne, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően az önkormányzat a jövőben is segíti munkánkat közcélú munkásokkal, akik eddig is hatékonyan vettek részt fizikai munkát igénylő feladatok elvégzésében (pl.: kiállítási anyagok pakolása, szállítása, Tájház udvarának rendbetétele, múzeumpedagógiai foglalkozások anyagszükségletének előkészítése stb.).

Intézményünkben az előző évek gyakorlatának megfelelően negyedévenként össz-munkatársi értekezlet megtartását tervezzük, a szakalkalmazottakkal pedig szükség szerint beszéljük meg a teendőket.

Megtartjuk az éves munka- és tűzvédelmi oktatást, részt veszünk az évente kötelező egészségügyi alkalmassági vizsgálaton.

III. Gyűjteményi munka

I. Gyűjteménygyarapítás

Régészet

- **S. Turcsányi Ildikó régész-történész muzeológus** a megyei hatókörű Munkácsy Mihály Múzeummal kötött eseti megállapodás alapján, szükség esetén részt vesz a

megyében folyó régészeti munkákban, beruházásokkal kapcsolatos régészeti megfigyelésekben, ellenőrzésekben.

Történet

- Folytatjuk a városban és a város környékén fellelhető hagyatékok, helytörténeti szempontból fontos tárgyak stb. felderítését.

Néprajz

- A Nagyház padlásterében lévő Néprajzi Gyűjtemény revíziója során leltári szám nélküli tárgyak kerültek elő, amelyeknek a szakszerű kiválogatását és az arra érdemes egyedek nyilvántartásba vételét illetve a feleslegesek selejtezését **Szojka Petronella néprajzos muzeológus** elvégzi az év folyamán. Ennek a munkának a folytatása feltétlenül szükséges a múzeumi anyag tudományos színvonalú nyilvántartásához és a néprajzi gyűjtemény gyarapodásához.

- Gyűjteményünk az elmúlt évben ajándékozás útján is tovább gyarapodott, textil, fa és fém alapanyagú néprajzi tárgyak kerültek a múzeum birtokába. Ezeket a tárgyakat szakszerűen elkülönítettük, 2017-ben pedig el kell végeznünk az előzetes megelőző műtárgyvédelmi és állagmegóvási munkákat, valamint a nyilvántartásba vételüket.

2. Nyilvántartás

S. Turcsányi Ildikó régész-történész muzeológus

- beletárolja az év közben bekerülő régészeti leleteket és történeti emlékeket, ezen kívül továbbra is végzi az Adattár. Fotótár nyilvántartási munkáit a régészeti és történeti anyag vonatkozásában, folytatja a Zenciskolából kapott BÉTAZEN-re vonatkozó emlékműanyag beletárolását.

Szojka Petronella néprajzos muzeológus és Kocsor Julianna restaurátor

- befejezi a Néprajzi Gyűjtemény revízióját a Nagyház padlásterében, illetve a Békési Tájházban

- nyilvántartásba veszi az év folyamán bekerülő néprajzi tárgyakat, illetve folyamatosan gondozza a Néprajzi Gyűjteményt, a Néprajzi Adattár és a Néprajzi Fotótár nyilvántartási adatait.

- folytatja a Néprajzi Gyűjtemény nyilvántartásából hiányzó – jogszabály által előírt - tárgyutaló cédulák és a tárgyleíró kartonok pótlását

- a Néprajzi Gyűjtemény különböző tárgytípusaira vonatkozó (pl. textilek, kerámiák) tárgyfotózást végez Kocsor Julianna restaurátorral, a későbbi pontosabb beazonosítás végett

3. Gyűjteményrendezés, kölcsönzés

- **Szojka Petronella néprajzos muzeológus** és **Kocsor Julianna restaurátor** folytatja a Nagyház padlásterében az új tároló polcok berendezésének munkáját, és szakmailag irányítja a Néprajzi Gyűjtemény tárgytípus szerinti csoportosítását.
- **Szojka Petronella néprajzos muzeológus** szakmailag irányítja a Textilgyűjteményben található viseletek újracsoportosítását és **Kocsor Julianna restaurátor** közreműködésével folytatja és befejezi az ott lévő tároló polcok berendezését.
- Igény esetén tárgykölcsönzéssel, installációval segítjük más múzeumok, társintézmények, civil egyesületek kiállításait.

4. Adattár

Tovább gyarapítjuk régészeti és történeti-néprajzi adattárunkat.

5. Könyvtár

Igyekszünk megvásárolni a legalapvetőbb szakkönyveket, szakmai folyóiratokat, illetve cserekapcsolataink révén is számottevő gyarapodást várunk.

6. Műtárgyvédelem

Kocsor Julianna restaurátor

- A Nagyházban folytatja a gyűjtemény revízióját és rendezését, s ennek során a portól és káros anyagoktól megtisztítja a tárgyakat, és ha elengedhetetlenül szükséges a tárgyak azonnali konzerválását elvégzi. A Tájházban lévő tárgyak tisztítását, konzerválását szintén folyamatosan, ill. szükség szerint végzi. Folyamatosan ellenőrzi, méri a kiállítóhelyek és raktárak klimatikus paramétereit, azokról nyilvántartást vezet.

IV. Tudományos tevékenység

1. Saját kiadványok

A Békési Tékának S. Turcsányi Ildikó szerkesztésében – az anyagiaktól, pályázati lehetőségektől függően – több számát kívánjuk megjelentetni:

- 55. szám: Szojka Petronella: A békési ortodox templom története
- 56. szám: külső szerző tanulmánya

2. Tanulmányok, egyéb publikációk

S. Turcsányi Ildikó:

- Folyamatban van a Békéscsaba- Repülőtéren feltárt szarmata temetőrésztlet tudományos feldolgozása

Szójka Petronella:

- Folytatja a békési román ortodox egyházközség történetének feldolgozását, a témához kapcsolódó képek összegyűjtése a Békési Téka sorozat soron következő számában történő megjelentetéséhez.

3. Egyéb

A szakalkalmazottak néprajzi, történeti, régészeti témájú ismeretterjesztő cikkeket publikálnak a helyi sajtóban.

Szójka Petronella a Városháza emeleti folyosóján bemutatandó néprajzi időszi kiállítás, valamint a Békési Galéria kistermében bemutatandó néprajzi időszi kiállítás témájáról felgyűjti a szükséges szakirodalmat.

4. Kiállítási forgatókönyv

S. Turcsányi Ildikó:

- Törökvilág Békésen címmel folyosótárlat a Városházán, márciustól
- Kihelyezett kiállítás a Madzagfalvi Napok alkalmából, szeptemberben

Szójka Petronella:

- Néprajzi témájú folyosótárlat a Városházán, szeptembertől
- Néprajzi témájú időszi kiállítás a Békési Galéria kistermében, októbertől

V. Közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

2. Kiállítások

Intézményünk 2017-re a következő kiállítások megrendezését tervezi, melyek technikai kivitelezését Egri Tünde közművelődési munkatárs irányítja:

Időszi kiállítások

Galéria – nagyterem

- Áthúzódó: „Gyönyörű világunk” a CEWE fotókiállítása februárig
- Március hónaptól képzőművészeti kiállítás, szervezés alatt
- Októbertől Grín Igor fotókiállítása

Galéria – kisterem

- Áthúzódó: március végéig tekinthető meg a „Kéz: kor – 200 éve alakultak az első békési céhek” címmel rendezett kiállítás
- „Körök, egyletek, a civil társadalom története” címmel a Békés Megyei Levéltár által – a békési múzeumtól is kölcsönzött tárgyakból - rendezett, vándoroltatásra szánt kiállítás első állomáshelyeként Békésen

- Szabó Mária keramikus emlékkiállítása
- Csuta Nemzetközi Művésztelep kiállítása, július-augusztus
- A kenyérbélesztés folyamatát - a búza elvetésétől kezdve egészen a sütésig - bemutató interaktív és ismeretterjesztő időszak kiállítás „Egy búzaszem különös élete” címmel előreláthatólag 2017. októbertől. A tárlatra pályázni kívánunk az NKA Közgyűjteményi Kollégiumához.

Kihelyezett kiállítások

Városháza

- Áthúzódó: *Zenei jubileumok*
- *Törökvilág Békésen* című kiállítás márciustól
- „A békési fazekasok öröksége” címmel néprajzi kiállítás, szeptembertől

Kulturális Központ

- A Madzagfalvi Napok keretében a Kulturális Központban a rendezvény hagyományörző témájához kapcsolódóan

Állandó és időszak kiállításainkhoz kapcsolódva általános és szakmai tárlatvezetéseket, továbbá általános- és középiskolások részére múzeumi órákat tartunk. Arra alkalmas tárlatainkhoz minden esetben igyekszünk osztályok vagy óvodai csoportok számára valamilyen múzeumpedagógiai foglalkozást társítani, főként informális iskolai elfoglaltság keretében. Ajánlatainkról rendszeresen értesíti az iskolaigazgatókat, szaktanárokat, szabadidő-szervezőket **Egri Tünde közművelődési munkatárs.**

A kiállítások szervezésével kapcsolatos teendőket, amelyekhez igyekszünk színvonalas meghívókat, plakátokat is készíteni, **S. Turcsányi Ildikó régész-történész muzeológus** és **Egri Tünde közművelődési munkatárs** látja el, a technikai kivitelezést (bontás, rendezés, esetenként anyagválogatás, szállításhoz csomagolás, stb.) Egri Tünde végzi a múzeum üzemeltetési alkalmazottaival közösen. A kiállítási forgatókönyvek szerint kiválasztott műtárgyakat **Kocsor Julianna restaurátor** készíti elő, a kiállítást rendező muzeológusnak javaslatot tesz a kiállított műtárgyak műtárgyvédelmi követelményeknek megfelelő optimális környezetének kialakításához.

A kiállításokról, megnyitókról és egyéb közművelődési eseményekről az adattár számára fotódokumentációt készítünk.

3. Múzeumi órák

S. Turcsányi Ildikó régész-történész muzeológus múzeumi óra sorozatot hirdet általános és középiskolások részére az alábbi témákban:

1. Békés területének története a kezdetektől
tematikus tárlatvezetés az „Évszázadok viharában” című állandó kiállítás (Nagyház, Széchenyi tér 6.) régészeti és történeti részében
2. A neolitikus forradalom
”tapogató” múzeumi óra a Galéria (Széchenyi tér 4.) karzatán, a povádzugi leletmentés régészeti anyagának felhasználásával
3. A régész munkája
Power Point programmal kísért előadás, melyet helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart
4. A honfoglaló magyarok régészeti hagyatéka
Power Point programmal kísért előadás, melyet helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart
5. Kérdések a békési várról és az azt körülvevő középkori településről
Power Point programmal kísért előadás, melyet vagy a Galéria (Széchenyi tér 4.) közművelődési szobájában, vagy helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart, azonban csak erősen érdeklődő kiscsoportoknak (szakkör, fakultáció) ajánlja.
6. Piramisok itt és ott
Power Point programmal kísért előadás, melyet vagy a Galéria (Széchenyi tér 4.) közművelődési szobájában, vagy helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart.
7. Képekonyv Kecskeméti Gábor békési olimpikonról
Power Point programmal kísért előadás, melyet vagy a Galéria (Széchenyi tér 4.) közművelődési szobájában, vagy helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart. Leginkább a gimnázium diákjainak ajánljuk.

Szojka Petronella

- Az „Egy búzaszem különös élete” c. kiállításához kapcsolódóan, a tárlat nyitva tartásának idején múzeumpedagógiai foglalkozások tartása Kocsor Julianna restaurátorral együtt.
- Múzeumok Világnapja alkalmából, május 18-a környékén egész napra gyermekfoglalkozásokat szervez, a kollégák és pedagógusok bevonásával. Ezúttal az éppen aktuális kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai programot igyekeznek majd összeállítani.

- A „Múzeumok Éjszakája” keretén belül múzeumpedagógiai foglalkozás megvalósítása Kocsor Julianna restaurátorral közösen.
- Ismeretterjesztő múzeumi óra vezetése a Nagyház néprajzi kiállításában.

4. Média-kapcsolatok és internetes megjelenés

- **Szojka Petronella** folytatja a múzeum nyilvános Facebook oldalán elindított ingyenes népszerűsítő tevékenységet, az oldal folyamatos karbantartását és az események frissítésével a múzeum életének bemutatását. Végzi a múzeum készülő honlapjának webhelytartalmi kezelését, fejlesztését 2017 folyamán.
- 2017-ben elindítjuk múzeumunk honlapját, ennek feltöltéséhez minisztériumi pályázatból vásároltunk eszközöket, melyekkel online gyűjteményi katalógust szándékozunk létrehozni. A munka 2016-ban elkezdődött, megvalósítása csak hosszútávra tervezhető.

5. Egyéb

- **Járásszékhely múzeumok szakmai támogatására** „Gyere velünk a múzeumba!.. (A járás településeihez kötődő kulturális örökség hozzáférhetővé tételének és a területi egyenlőtlenség felszámolásának támogatása) címen az EMMI által kiírt pályázatra a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum 2016-ban 2.000.000,-Ft vissza nem térítendő támogatást kapott. A pályázaton nyert pénzt két célra tervezzük fordítani, 2017 tavaszára tervezett megvalósítással:
- 1. Múzeumandragógiai programként idősebb környékbeli lokálpatriótáknak tervezzük előadásorozatot, olyanoknak, akik életüket Békés vonzáskörzetében (alapvetően a békési járásban) éltek le, minden emlék, élmény ide köti őket. Figyelembe véve a látogatók részéről időnként elhangzó, kiállítási témákkal kapcsolatos kívánságokat is, az alábbi, sok-sok vetített képpel kísért témákat tervezzük: békési vár, Kecskeméti Gábor békési olimpikon, a békési múzeum története, a békési sport 120 éve, a békési gimnázium története, épületek átalakulása a városközpontban, hídjaink és történetük, Jantyik Mátyás munkássága, a régi békési vásár.
- 2. Óvodások múzeumlátogatásának támogatása, megszervezése:
Az óvodapedagógusok véleményét is figyelembe véve egyik állandó kiállításunkhoz tervezzük múzeumlátogatást és múzeumpedagógiai foglalkozást. Szóban forgó kiállításunk természettudományi tárlat, a Körös-vidék madárvilágát mutatja be. A gyerekek saját tapasztalataik alapján felismerhetik a madarakat a vitrinekben, madárhangokat játszunk le nekik, felismerik-e. Kézműves foglalkozásként madár-

ka készítését tervezzük. Alkotásaikat természetesen magukkal vihetik, ez jó csalogató arra nézve, hogy következő alkalommal is szívesen jöjjenek a múzeumba. Az óvodák felkeresése során kivétel nélkül örömmel fogadták a múzeumlátogatás ilyen módon (mi utaztatunk) megvalósítható ötletét, előreláthatólag a békési járás összes óvodáiból (Békés, Mezöherény, Bélmegyer, Kamut, Köröstarcsa, Murony, Tarhos) felkereshetik majd múzeumunkat.

- **Nyári tábor:** A tájházban 1 hetes nyári tábort szervezünk, hagyományosan általános iskolás korú gyermekek részére, melynek keretében a természetes, főként növényi anyagok felhasználási lehetőségeivel (hangszer-, ékszer-, játékkészítés, stb.) ismerkedhetnek meg a résztvevők. A foglalkozásokat vezeti: Balog Gáborné
- **Múzeumok Világnapja** alkalmából, május 18-a környékén ismét egész napra gyermekfoglalkozásokat készülünk szervezni, pedagógusok bevonásával. Ezúttal az éppen aktuális kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai programot igyekszünk majd összeállítani.
- 2017-ben is csatlakozni kívánunk az immár országosan hagyományossá vált **Múzeumok Éjszakájához**, melyet június 24., Szent Iván napja körül szoktak megtartani. A legalább 24.00 óráig tartó múzeumi program – melyhez 2015-ben minisztériumi pályázathoz kapcsolódóan többgenerációs közművelődési programot dolgoztunk ki - még tervezés alatt van, lehetőség szerint bővíteni is szeretnénk.
- 2017-ben is tervezzük a **Múzeumok Őszi Fesztiválja** idején újszerű múzeumlátogatási formák bemutatását a város iskolái számára
- A múzeum programjait meghívókkal, plakátokkal, szórólapokkal népszerűsítjük, továbbá felhasználjuk a helyi sajtó, rádió, tv nyújtotta lehetőségeket.

VI. Szakmai és társadalmi kapcsolatok

1. Továbbképzés, konferenciák

Igyekszünk biztosítani, hogy szakalkalmazottaink továbbra is eljussanak szakmai konferenciákra, továbbképzésekre.

2. Szakmai kapcsolatok

- A Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum, mint társrendező 2011 óta részt vesz a Békési Városvédő és Szépítő Egyesülettel és a Békés Városi Püski Sándor Könyvtárral közösen rendezendő várostörténeti vetélkedő-sorozatban, mely témáját tekintve 2017-re vonatkozóan még tervezés alatt van.

- Lehetőségeinkhez mérten jó kapcsolatot tartunk fenn a város civil szervezeteivel, kérdés esetén (amennyiben a mi programjainkat nem zavarja) helyet biztosítunk egyes öszejöveteleiknek, esetenként szakmai segítséget nyújtunk. Szakmai társintézményeink – Püski Sándor Könyvtár, Kecskeméti Gábor Kulturális Központ, Békési Kistérségi Iskola - programjaiban közre is működünk.
- Különösen jó az együttműködésünk a Békési Múzeumbarátok Körével, a Nefelejcs Kulturális és Hagyományörző Egyesülettel és a Békési Városvédő és Szépítő Egyesülettel, ezt a jövőben is szeretnénk megtartani.

E-mailes elérhetőségünk:

muzeum@bekesvaros.hu

jantyk.muzeum@gmail.com

Rendszeresen adatokat szolgáltatunk Békés város, a Békésmátrix, a Békési Újság és a magyar múzeumok honlapjára.

Békés, 2016. november 25.

Sápiné Turesányi Ildikó
múzeumigazgató